

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Tertius, Sive Exempla Divinae Irae, Per Opera Poenitentiae, Nobis
Leniendae - Per Quadagesimam Anno M. DC. XLVIII. narrata

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

Capvt II. Icilini & Alberici, duorum fratrum, exemplo ostenditur, quàm
iustus sit Deus, quando etiam grauissimas mortalibus clades immittit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48194)

CAPVT II.

ICILINI ET ALBERICI, DVORVM FRATRVM, EXEMPLO OSTENDITVR, QVAM IVSTVS SIT DEVS, QVANDO ETIAM GRAVISSIMAS MORTALIBVS GLADES IMMITTIT.

I.
CVLPA CVL-
PAM NON AG-
NOSCENSIUM.
Carol. Sigon.
An. 1259. &
1300. lib. 19.
de regno Ita-
liae.

Isaem. 31. 39.

Narrat.

Prov. 13. 17.

II.
ICILINI MISER-
IA ET MORIS,

MALA belli, ad quae auertenda, tam seueri exempli poenitentiam nos Itali docuerunt, vniuersim, aut in genere dumtaxat commemorauimus. Nunc ex eodem authore Carolo Sigonio vnus familiae cladem particularem audiemus, ex qua non solum, velut ex vngue leonem, licebit torius belli calamitatem aestimare; verum etiam manifeste perspicietur, tam necessariam nos habere causam ad poenitentiam confugiendi, quam iustam Deus habet, nos impoenitentes eiusmodi bellicis miserijs affligendi. Erunt enim multi, qui ardentem illam Italorum pietatem, ad diuinam iram restringendam, flagellaque auertenda vehementer laudent, sed non imitentur, eo quod se existiment, esse innocentes, & cum Iudaeis dicant: *Patres comederunt unam acerbam, & dentes filiorum obstupuerunt;* aut cum Poeta: *Quidquid committunt reges, plebuntur Achini.* Plurimi enim sunt, qui nihil belli poenae dignum putant a se commissum, & omnia in reges, principesque reijciunt. Quare non magnopere curant de poenitentia agenda, cum in se nihil reperiant poenitendum. Quod sane etiam dicere potuisset illa multitudo flagellantium se se Itolorum, (in qua vtrique multi innocentes, immo & pueri, & puellae fuerunt, quae nescierunt adhuc, quid sit peccare) sed non dixit; non dixerunt Niniuitae, non tres pueri in Babylonica fornace: quia optimi quique, praeter animi demissione, non se se solent excusare, more superbiorum, qui vbique se iudicant esse innocentes, etiam cum maxime peccauerunt. *At iustus, prior est accusator sui.* Sed ad historiam veniamus.

Narrat igitur Carolus Sigonius, in illa turbidissima Italiae tempestate, praecipuae familiae fuisse duos fratres *Icilinum & Albericum a Romano*, (cuius gentis potentissima ea erat vis, ut facile impetiviss

imperium consecuta Lombardia fuisset, nisi ei summa diligentia fuisset occursum) post diurnam felicitatem, post multos aduersariorum fatigatos, in hanc fortunam incidisse. Icilinus, cum ei Gulielmus Surefinus Mediolani dominatum promississet, delectu ex suis & Germanis habito, Brixia mouit. Sed à Martino Turriano circumuentus, cernens se in maximas, quas non putarat, angustias esse compulsus, cum à fronte atq; à tergo ab hostibus urgeretur, & summa conmeatum inopia pressus inter oppida ac flumina hostilia clauderetur, summi proly copiam saepe fecit; quod ubi detrectari de industria vidit, ne ibi fame conficeretur, pontem perumpere transcundi gratia statuit: atq; eò progressus eius defensores innasit, eosq; vi factu iam propellere insipiebat; cum sagittam ex propugnaculo pontis per balistam emissam in articulum pedis accepit, quod vulnus licet dolorem ingentem inareret, ipse tamen euulso spiculo astute dissimulauit. Ubi verò se per pontem euadere non posse sensit, Casiano, loco sibi, ut à vate quondam acceperat, fatali relicto, Vicomercatum repetijt, atq; ibi amnem ut pridie, vado tranauit. Ceterum Bergomum versu properantem coniurati tandem adepti circumuenerunt, ac praelio decertare coactum. III. Kal. Octobr. vinum in potestatem redegerunt. Hunc verò ubi captum priuatus homo conspexit, adeò iram ex accepta iniuria contractam non tenuit, ut ipsum in caput grauissimè vulnerarit. Inermi inde in tabernaculum Bosonis adducto, vulgò milites ad eum visendum, perinde atq; ad egerium aliquod in terris spectaculum conuolarunt. Non defuere quoque, qui oculos fortuna illius miserabili saturare, ac probra & contumelias ingerendo libidini suae indulgere voluerunt. Quin etiam multi stimulantibus odijs ipsum suis manibus discerpissent, nisi Marchionum eos auctoritas ab eiusmodi temeritate retinisset. Voces tamen multorum mortem crudeli tyranno identidem intentantium sunt audita. Ille inueterim demisso vultu, tristis, elinguis, sine cibo, & sine curatione, totum diem transegit. Inde superueniente nocte à principibus, ut occideretur, Boncinum sub custodia missus est. Ibi curatus, & a Bosone pro officio bonum habere animum iussus, undecim dies mansit, quibus transactis, dum dolore magis animi quàm vulnerum grauitate confectus, sine poenitentia annos LXX. natu decebit.

Albericus autem, Icilino deleto, parum se tuto esse Tarnisij ratus, in castrum S. Zenonis nuper in finibus Tarnisini ad eiusmodi tempora conditum

III.
ALBERICI
LAMENTAS ET

TRAGICVS IN-
TEBIVS.

conditum se recepit, atq; eò thesaurum ac familiam transtulit, arcemq; verò in colle sitam, fossas, murus, turribus atque omni genere machinarum, aduersus quoscumq; hostium impetus communivit, eamq; omni genere cibariorum in multos annos instruxit, Germanos atq; Italos sibi maximè probatos centum secum habens, atque alios viginti consiliorum participes. Anno 1280. non tantum ipse, sed tota familia à Romano, tragico planè exitu, extincta est. Quippe Alberico saepe cum suis è castro S. Zenonis excurrente, atq; ipsum Basianensem & Tarnisiorum agrum infestum assiduis praeclis pecudum hominumq; agendis habente, mense Martio populi Marchia Azane Marchione adhibito conuocati consilium inierunt, qua potissimum ratione Albericum cum tota sobole possent extinguere, ac tandem Marchiam non solum tyrannide, sed etiam metu tyrannidis in perpetuum liberare. Multis dictis sententijs, demum communibus populorum opibus bellum illi internecinum inferendum constituere. Quare armis, machinis, com meatibus ceterisq; rebus ad diuturnam obsidionem atque oppugnationem necessarijs expeditis, Patanini, Vicetini, Tarnisini, ceteriq; finitimi populi cruce instructi Kal. May ad castrum S. Zenonis cum carrocijs accesserunt, ac castris positis ipsam ita cinxerunt, ut nemo aut inde erumpere, aut eò irrumperere, se inuitis, atq; inscientibus, posset; eo animo, ut non prius inde abscederent, quam castrum cum Alberico in potestatem adduxissent. Ita muris saepe trabuchis, manganijs, gartijs, lithobolisq; percutiendis, facibus reliq; in hostes iacendis, praclis cruentis edendis, res usq; in mensem Augustum extracta est, quo tempore Azo integrum adduxit Ferrariensium supplementum. Quod ut Mesa Germanus murorum custos animaduertit, milites praesidiarios aduocatos in hanc sententiam appellauit: Neminem vestrum esse arbitror, commilitones, quin quanto in periculo sumus, & quam impari conditione pugnemus, intelligat. Nobis dimidia pars nostrorum sociorum interijt, & quotidie aliquis interit; quiq; superstites sunt, assidua pracliorum contentione debilitati sunt: hostibus contra vires ac copias nostras in dies auxilijs ac supplementis augentur: nos victu rebusq; necessarijs indigemus: illis omnia, qua cupiunt, abundè undiq; suppetunt. Quin igitur, dum licet, atq; integra res est, nobis consulimus, & postquam oppidum tueri non possumus, saltem nos & fortunas nostras seruamus? Quam orationem cum uniuersi maximo assensu probassent, XII. Kal. Sept. murorum cinctum hostibus tradiderunt.

vant, cum eo, ut ipsi incolumes cum equis, armis, ac stipendijs suis abirent. Albericus autem, ut hostes intra moenia vidit, se proditum ac perditum esse vociferans, ex Palatio in turrim editiorem cum coniuge & liberis suis refugit; atque ibi per triduum tristitia ac mœrore confectus mansit. Postquam autem hostes arce occupata suffodienda turri cuniculos agere sensit, tum coniugem ac liberos lachrymantes, sic lachrymans appellavit: Quo rerum articulo fortuna nostra sita sint, cernitis, quippe eo redacti sumus, ut propediem in manu nostrorum hostium veniamus: quos pro certo habendum est, in nos durissime consulturos, à quibus se multis modis violatos fuisse existimant. Ego verò omne supplicium a quo animo patiar, si eos vobis innocentibus pepercisse cognouero. Quòd si vobis vitam concesserint, mementote post necis mea vindices profiteri, neque enim amicorum atq; affinium in Italia prompta vobis deerunt praesidia, & quotidie cogitate quemadmodum vitam virtutis ac fortitudinis gloriam conseruetis. Atq; his dictis lecto incubuit, ac flens fortunam detestari suam incepit, inde collecto animo familiares suos acciuit, atq; ut ipsi sibi in extremo discrimine suo consulere, auctor fuit; monens ut seipsum ac familiam suam hostibus dederent, ac se, uxorem & liberos Azoni praecipue commendarent, ut memor affinitatis, suam & filiorum suorum clientelam susciperet, & se captivum tenere satù haberet. Quibus acceptis Ludovicus Bononiensis, qui erat familiarium princeps, Badoario pratore Tarvisij accersito, se illi tradere Albericum, & familiam eius servata incolumitate velle ostendit, quod cum ille, se accipere non posse, dixisset, ne ipse se & sodales suos conseruandi tempus amitteret; Albericum cum familia pratoribus ac populis Marchia accipientibus tradidit; atque ipse cum socys, prout pactus fuerat, exiit. Ceterum ut populi, se Alberici & liberorum eius compotes factos senserunt, vix magnitudinem latitiae ac voluptatis capere animo potuerunt, ac concilio conuocato, & relatione de illis facta, omnes vno consensu extremo in eos vindicandum esse supplicio, neque ulli parcendum esse cruciatui censuerunt. Ita primum filios eius sex mares productos, tibys brachysq; ipsorum, in conspectu parentum crudelissime amputatis, multarunt; ac postquam membra singula à corpore puerorum auulserunt, ea ori oculisq; eorum adhuc palpitantia admoerunt. Vxor autem & filia duae nobiles, quae non solum innocentia, sed etiam aetate ac forma, qua facile omnium in se oculos conuertebant, misericordiam elicere jure debe-

debeant, ad stipites alligata viuentes, ac frustra fidem Dei hominumq; flebiliter implorantes, subiecto igne crematae sunt. Albericus ultimus, cui tam durum spectaculum morte ipsa acerbius atq; atrocius fuerat, postquam peccata sua ritè confessus est, ipso, ne loqui posset, ore occluso, pedibus ad equi candam alligatis per tota castra sic tractus est, ut unusquisq; forcipibus bolum ex carnibus eius excerpserit. Quare probris ac tormentis ad satietatem inimicorum affectus, cum jam hominis speciem atque habitum exuisset, expirauit. Vi autem cadauera filiorum per castra populi cuiusq; diuisa; sic patris reliquia lupis ceterisq; feris deuoranda obiecta sunt, ac durum in primis humana conditionis exemplum, omnibus diuinam iustitiam intuentibus praeuerunt. Hac X. Kal. Septembris gesta sunt Anno 1200. Postridie tumultu populari concito, castrum S. Zenonis euersum, atq; inde Romanum quoque solo aquatum. Hic fuit exitus potentissima à Romano familia.

IV.

EX HVIVS
TRAGEDIAE
MISER A BEL-
LI EXITVM
POSSE AESTI-
MARE.

Math 10. 29.

Audiuistis tragœdiam? Hoc vnum vnus familiae malum fuit. Similia complura bellum illud Italiae peperit, cuius infelices fructus, supra tantum in genere recensui; nunc vel hoc exemplum particulare libuit addere, ut ex vngue leonem cognosceretis. An placet bellum? an bellum bellum est? An non ad tam atrocia mala auertenda grandem causam habuerunt Itali, ut per tot oppida & ciuitates, ac provincias, circuirent, Dei misericordiam; B. Dei patris patrociniū, magnis vocibus implorarent? seque ipsos tam acerbis verberationibus castigarent, atq; peccata sua confitenda diluendaque tot lachrymis censerent? Habuerunt utique sicut & nos, quibus eadem possunt contingere, & grauiora, quidquid enim vni euenit, potest euenire & alteri. Sed ne quis Deum iniustum, aut crudelem esse arbitretur, qui talia permittat, nemo putet talia permitti sine iustissima causa. Nonne duo passeret asse uenient: & vnus ex illis non cadet super terram sine patre vestro? Vestri autem capilli capitis omnes numerati sunt. Multis passeribus meliores sunt homines, quanto ergo minus illis tam crudelia inferentur, inscio, aut non permittente, vel immittente Deo? Audite igitur, quo modo se gesserit Albericus, aut qualis fuerit Icilius, & postea iudicate. cur illis tam atrocia mala sint immissa.

V.

ALBERICI
CRUDELTAS.

Albericus Taruisinos diuturna tyrannide afflixerat, fultus auctoritate & potentia fratris Icilini, Icilino igitur deleto, cum

se

se Taruisij parum tutum fore videret, in castrum illud S. Zenonis secessit. Antè vero quàm Tarnisio cederet, facinus omnium atrocissimum, atque immanitate planè barbarum perpetravit, quod Salimbenus illius aetatis aequalis memoria consecrauit. Quippe sensissimò odio aduersus Taruisinos accensus, viginti quinque ex urbis primoribus, quamuis nulla ab eis iniuria provocatus, arripuit, & suspendio foedissimo destinauit: ac mox XXX. nobiles mulieres illorum: aut matres, aut filias, aut sorores, aut uxores in forum produxit, atque in eorum conspectu vix se filij sui nothi rogatu ab earum amputandis naribus temperauit, pallus tamen usque ad ubera ita praefecit, ut etiam, quae velanda erant, turpissimè denudatis, ac subinde suspensis viris, eas sub patibulo transire, atque oribus suis tibias expirantium tangere compulit. demum auxilij ac consilij inopes trans amnem Silim traduxit, atque ibi vasta in solitudine dereliquit. Ille autem omni humano subsidio destituta, ac vix mentis compotes facta, postquam satis se ac fortunam suam muliebriter eluxerunt, pudendis parte vestium circa mammis contentis utcumque contactis, iter ad aestuarium XV. millibus passuum distans intenderunt. Quò ubi summis laboribus, per aspera & inculta loca iam die ad occasum inclinante, nudis afflictae pedibus peruenierunt, piscatorem, quem fortè prateruentem prospexerant, ad se lachrymarum plena vocarunt, atque ab illo auxilium ingeminatis fletibus poposcerunt. ille autem species esse daemonum, aut marina monstra aliquot arbitratus, primùm expanit; deinde propius animo collecto accessit: ac dira illarum calamitate perspecta, misericordia tactus, eis se, quoad posset, affuturum ostendit; ac singulas exigua, quam habebat, cymba in breuem insulam, ubi sibi vile tugurium comparauerat, transiulit, atque ibi pro copia nocte comiter habuit. postridie verò prima luce maiore lembo impeditas, Venetias omnes deuexit, atque eis in D. Marci basilica constitutis, statim Octavianum Cardinalem Pontificum Lombardia legatum, qui tum Venetis erat, de nouo hoc atque inter pauca fortuna exempla memorando casu edocuit. Quo ille audito percussus extemplo ad eas peruenit, ac cibo suppeditari iussu, confestim populum uniuersum ad concionem vocauit; ut rem turpem quidem auditu, sed multò deformiorem aspectu cognosceret. Ita completo repente foro ex editiore loco seriem humani historiae oratione, quam potuit acerbissima demonstrauit, ac sub has verba mulieres, ita ut venerant, nudatas ac dehonestatas produxit.

Carol. Sigonius
lib. 19. de
regn. Italiae.

Quibus rebus vniversi pro ipsarum indignitate ac foeditate permosi, ingenti sublato clamore dicere coeperunt: Moriatur detestandus tyrannus, ac viuis cum vxore & liberis concremetur, & tota eius progenies extirpetur. Quibus ille vocibus excitatus subiecit: Praclare admodum dicitis, vestra enim oratio praecipue cum diuina Scriptura consentit, qua inquit, Non sit bonum impio, nec prolongentur dies eius, sed sicut umbra transeant, quia non timet faciem Dei. Ego verò, quoniam tantum consensum, atque ardorem animorum vestrorum non nisi Dei voluntate excitatum existimo, auctoritate omnipotentis Dei & B.B. Apostolorum Petri & Pauli, & Legationis Apostolicae, qua fungor, crucem aduersus Albericum indico, ac plenam omnibus peccatorum remissionem indulgeo, qui vel ipsi contenderint, vel alios pro se miserint, vel quodcumque adiuumentum, ad hanc pestem è terris exterminandam attulerint. Indo matrona senatui commendatis, vrbe discessit. Ea res mirè vniuersam Marchiam ad ultimas pœnas de Alberico etiam expetendas accendit.

VI.
ALBERICO
MVLTO SIMI-
LES ESSE.
Matth. 7.2.

Quid mirum si illos accendit, ad quos pertinebat, eum & vos ista audientes accendat in indignationem? Et non putemus, Deum hominibus esse iustiorum? Non censeamus, summum Iudicem, ex officio, tales plectere poena talionis, ac paria paribus referre debere? qui palam antedixit: *In quo iudicio iudicaueritis, iudicabimini: & in qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.* Si enim homines tam malè tractant Deum in creaturis suis, ipsum scilicet Creatorem, qui in opere suo contumelia afficitur; quid ni Creator vicissim in illos vindicaret? Nemo mortalium, vel spoliatus, vel domo expulsus, vel filijs, parentibus, vxore, aut marito priuatus, vel qualicumque damno affectus, etiam fauociatus, etiam semianimis relictus, dicat Deum iniustum; ille omnia videt, ille æquissimas habet nos castigandi causas, quas si prœduritia cordis, aut mentis cœcitate non videamus, tamen diuinus oculus habet cognitissimas. Et vel idcirco nos plectit, vt oculos aperiamus, & videamus, nos meruisse, atque vbi deprehendimus, peccata nostra desleamus, atque ad frugem redeamus. Qua de causa optimi quique, vbi aliquid illis aduersi accidit, illico in se ipsos descendunt, & conscientiam suam interrogant, an non forsasse Deum ad iram prouocarint? Et profectò sæpe etiam venialia

nialia peccata variarum afflictionum permissione puniuntur. Qui enim non curat, ut omnes Conditoris ac Redemptoris sui offensiones, quantum potest, caueat; dignus est vicissim, ut ille non tantis eum beneficijs foueat, nec omnia mala ab eo propellat: juxta illud: *Cum sancto sanctus eris, & cum viro innocente innocens eris.* Quamquam multi, qui se existimant esse innocentissimos, nocentissimi sunt, & sceleratissimi; cum jam cæcum hoc sæculum eò deuenerit, ut virtutes pro vitijs, & vitia ipsa habeat loco virtutum. Quàm multi enim reprehendunt eos, qui, cum dispensatum sit de esu carnium in quadragesima, tamen à carnibus abstinent? qui, cum jam saturi, bibere & propinanti respondere recusant? qui inhonesta loquentes, aut detrahentes de fama alterius corrigunt? qui sæpius confitentur sua peccata? aut ad diuinam mensam accedunt? illos autem qui blasphemare, qui alios ad duellum, aut ad alia scelera prouocare audent, laudibus extollunt? Vno verbo, an non ignominiosum, & milite, aut homine generoso indignum passim censetur, si quis ad duellum inuitatus non comparet? scilicet plus refert non bellicosum videri, quàm morti, excommunicationi, æternæ damnationi se exponere. Hæc, & innumera talia videt Deus, & non puniat? Nihil enim adhuc dicam de occulto odio, de tacita vindicta, quæ zelus putatur. Nihil de mille superstitionibus. Nonnè Cinigeros, homines maleficos, & dæmoniacos patri mendacij seruentes, *veridicos*, aut *veratores*, solent appellare? Ad eos, si quando sciuntur in vicinia esse, luce palàm excurritur, & consilia per eos à diabolo petuntur. Si eos putas mentiri, si nihil scire, cur consulis? si autem vera dicere, cur non credis, quando tibi dicunt tua scelera? & te coram omnibus astantibus infamant? Mendacia pecunijs emis, & vbi veritatem gratis audire posses, eò non accedis. Posses enim audire apud Confessarium, apud Concionatorem: apud alios homines pios. Nihil dicam de mille titulis lucrandi, qui cum sint iniquissimi, colore tamen aliquo excusantur: nihil de iniquissima oppressione pauperum, persecutione innocentum: qua de caussa Christus dixit: *venit hora, ut omnis qui interficit vos, arbitretur obsequium se prestare Deo.* Hi omnes, & alij quàm plurimi, cum sint nocentissimi, tamen se putant esse innocentes.

Psal. 138

Ioan. 16. 2.

VII.
ICILINI IM-
MANITATES.Carol. Sigon.
lib. 18. de reg-
no Italiae, &
lib. 19.

Sed quamvis tu sanctus sis, vide ne alienorum scelerum te participem efficias. Velenim consentis, vel consulis, vel iuvas, vel approbas, in quo alter delinquit, & iam iustam Deo Iudici causam offers tui plectendi. Quod & Alberico contigit, Icilino fratri suo sceleratissimo adherenti; in quo, si cetera illi crimina defuissent, solo mille mortes meruisset. Audite, obsecro, qualis fuerit Icilinus. Is primò *ultra se Verona dominum appellavit, atq; ibi & Patavij primoribus civitatis per varias causas interimendis intentus, eas civitates in tantam salutis propria desperationem adduxit, ut plerique, ne illius criminationis iniquo iudicio publicè interirent, ultra sibi mortem consciscerent.* Postea Icilinus Veronam reversus, eò impotentius questiones proditoris exercuit, atq; omnes qui Verona, & Patavij aliquid aduersus se vel dixisse, vel fecisse dicebantur, publica ac foeda morte affecit, quos innumerabiles fuisse accepimus. Tertio, quin & Patavij inaudita crudelitatis suæ habenas ita laxavit, ut nullum diem præterire pateretur, quo non in aliquem vel infontem nouo aliquo necis genere tormentiue debaccharetur. Quarto, Icilino bello Mantuano parum prosperè factò, Veronam se referenti priuatus homo se obtulit, atque, audientibus omnibus, Patavium amissum renuntiavit. Quo ille nuntio exanimatus, ut se collegit; ipsum nuntium mendaciy arguens suspendi arbori iussit; deinde alter successit, qui se greò illud idem significauit: tum Praefecti quidam eum venerunt, qui idem, culpam omnem in Ansedisium referentes, asseruerunt. Ille verò occulto dolore dissimulato, Veronam adiit, ac toto accito in urbem exercitus, portas claudi, ac summa cura custodiri mandauit. Mox conceptam iram omnem in Patavinos euomere cupiens, omnes Patavinos inermes in locum unum coëgit (hi erant XI. hominum millia, quos apud se aut obsidum, aut militum, aut ministrorum nomine habebat) atq; omnes satellitibus suis, varijs necis afficiendos generibus, tradidit. Ita intra octo dies cuncti aut suspendio, aut igne, aut obruncatione, aut fame deleti. Quintò, Veronæ quoque triginta octo Patavinos, qui superstites erant, morte affici in foro praecepit, quorum nemo erat, qui non eò aliquam aliquando operam fortem fidelemq; nauasset. Sextò, hæreticus fuit, qui non solùm libertati populi, sed ipsi Ecclesiae infidiabatur. Ob quæ scelera, cum captus ærumnam suam lugeret, Deum suorum scelerum vindicem adesse confessus, sine pœnitentia homo

omnium

omnium sceleratissimus, ac Deo hominibusq; inuisus, annos LXV natus
decessit. Atque hoc pacto in illo & fratre eius Alberico, filijsque
eius miserrime deartuatis extincta est tota familia à Romano.

His intellectis, quid jam iudicatis, Auditores? an his fratri-
bus iniuria facta est? An non hi tyranni hæc, & maiora merue-
runt supplicia? An non ipsi quodammodo Deum docuerunt pu-
niendi severitatem? Si enim homines tam graviter sæviunt in se
in vicem; & quidem in innocentes, an non & supremus ille iudex
in tam nocentes debet irasci? Quod ipse commonuit dicens: *In*
quo iudicio iudicaveritis, iudicabimini: & in qua mensura mensi fue-
ritis, remerietur vobis. Neque turbare quemquam debet, quod fi-
lij sex Alberici, itemque vxor & filia duæ, quæ innocentes vide-
bantur, vnà cum facinoroso patre, tam immiti exemplo per-
missæ sint cruciari & contrucidari. Nam in primis etiam victores
in ea cade atque vindicta excedere, & graviter peccare potue-
runt; neque tenetur Deus peccata hominum, contra communem
cursum naturæ, impedire, ne ipsidem adimat agendi, hoc est, pœ-
nas aut præmia promerendi libertatem. Sufficit si unicuique dat
gratiam sufficientem, qua, si velit, possit pœnas æternas vitare,
atque præmia promereri. Deinde quis scit, an fuerint innocentes?
quàm enim difficile est vxorem marito, & filios parenti non con-
sentire, aut facta illius non approbare, potentiam non optare, &
quocumque tandem modo promovere? Et esto aliqui (vt sæpe fit)
fuerint innocentes ac talibus malis per se non digni, tamen sine
iniuria à Numine illata, propter coniunctionem vitæ & habitati-
onis, communi malo inuoluebantur. *Sicut enim in corpore natu-*
rali membrum quodlibet est particeps commodorum & incommodorum
ipsius corporis; ita in corpore politico quodlibet membrum, etiam si casus
sam cum alijs non dedederit, communis prosperitatis & calamitatis est
consors. Neq; aliter iuxta ordinariam rerum legem fieri potest ob com-
morationem in istorum cum iniquis, quibus sunt permixti, & in quorum
medio degunt. Itaq; respectu talium, illa afflictio non tam est pœna, qua
eorum peccata vindicantur, quam exercitatio virtutis & patientia ad
maiores gloriam.

Nemo tamen facile in animũ inducat, se talem afflictionem non esse
conmeritum; hoc enim est quod Dominus graviter in S. Iob reprehendit,

VIII.

QVAM IVSTE
A DEO HIS SVB
CALAMITAS
FVERIT PER-
MISSA?

Matth. 7. 2.

Leonard Less
lib. 13 de per-
fectionib. diu
cap. 12.

IX.

NVLLVS DEBE
SE INNOCEN-
qui TEM PVTA
RE

qui tantam se calamitatem non commetuisse contendebat. Nemo enim animi sui statum, utrum amore an odio dignus sit, plene nouit: nemo peccatorum pondera, & mensuras, quantumque poenarum respondeat singulis, cognoscit. Delicta, inquit Propheta, quis intelligit? ab occultis meis munda me. Quamuis enim Deus hanc calamitatem non immittat tibi ad peccatorum vindictam, sed ad patientie probationem; non tamen hinc efficitur, te illam non esse promeritum, aut Deum non potuisse illam iuste pro peccatis irrogare, nam etiam quadam venialia ad hoc sufficiunt. Si enim post hanc vitam nonnulla venialia grauissimis, & diuturnis purgatorij ignis supplicijs iuste puniuntur, cur non in hac vita quibusuis calamitatibus, qua poenis purgatorij longe sunt minores, vindicari possint? Hac dici possunt ijs, qui se innocentes putant, atque immerentes pati. Quamquam ea nunc viuimus tempora, in quibus tantam malorum labem, tantaque quotidie videmus flagitia cumulari: qua si velis accuratè considerare, per singula, si quidem accuratè id fieri queat, numquam poteris à lachrymis temperare. Sic enim omnia confusa, sic sunt cuncta resoluta, ut ne vestigium quidè virtutis vsquam videas: nequitia verò & luxuria repleta esse cuncta perspicias: & quod est infelicis, perurgentium nos malorum iam nec ipsi sensum sapimus, nec alyis prabemus, nec alios monemus: sed sumus velut corpus extrinsecus quidem florens ac vegetum, intrinsecus verò tabe pessimi languoris absumptum. Et contigit nobis, quod illis solet, qui vel phrenesi patiuntur, vel mente capti sunt, à quibus cum multa turpia & perridicula vel dicantur, vel etiam gerantur, nec pudoris tamè aliquid, nec poenitudinis capiunt: quin immo & magnifici sibi, ac sapientiores sanis videntur, ac sapientibus. Ita ergo & nos, cum omnia, qua sanitati contraria sunt geramus, ne hoc ipsum quidem, quòd deest nobis sanitas, nonimus. At enim si fortè in corpore parum aliquid morbi pulsauerit, statim & medicos adhibemus, & pecunias profundimus, & omni obseruantia quod competit, gerimus: nec prius abssimus, quam, qua molesta sunt, mitigentur. Anima verò cum quotidie vulneretur, cum per singula lanietur corporis affectionibus, ac vitijs, vratur, precipitetur, & modis omnibus pereat, ne parua quidem pro ea nos cura sollicitat. Sed horum omnium causa illa est, quòd omnes pariter hic morbus obtinuit: & tamquam si accidat multis sub vno morbo languentibus, presto esse venenem sanum, certum est, quòd omnes pariter corrumpat, & absumat.

S. Chryf. I. de contit. cordia. c. 2.

mat incuria, dum nemo est, qui vel opportuna praebeat, vel importuna prohibeat: ita & nobis, dum nemo sanus est, sed omnes languemus, alij maiore, alij minore ex parte, nemo est, qui curet: omnes enim indigent cura. Icilinum haeresis, ambitio, odium, immanitas ad exitium adduxit. O quam late nunc ista omnia dominantur! quanta odia, vindictae, imprecationes, insidiae, proditioes gliscunt! quae luxuriae infania, quanta intemperantia viget? quanta rerum sacrarum incuria? quanta vel obliuio, vel ignorantia eorum, quae ad salutem animae pertinent? quantus contemptus Ecclesiasticorum, & spiritualium medicorum? quanta nausea admonitionum? ut non tantum haeresin, sed atheismum homines passim profiteri videantur.

Et Deus non irascatur? Deus non exurgat? Immo omnes Angeli in caelo, qui alioqui humanum genus tueri amant; omnes Sancti, qui alioqui solent esse miserorum patroni; tanta contempta mortalium superbia atque impietate, diuino zelo accensi, clamant: *Exurgat Deus, & dissipentur inimici eius, & fugiant, qui oderunt eum, a facie eius. Sicut deficit fumus, deficiant.* Et diligenter aduertant hic, qui, peccato vno commisso, tam facile cetera adiungunt, & putant perinde esse 100. ac 1000. scelera confiteri, vna opera, & aequè paucis verbis omnia fieri. Non est ita. Sicut enim quidam parentes, etsi non statim filios suos, ob quouis delicta, puniunt; sed in sublimi pariete, quò liberi oculos, non autem manus ad delendum mittere possunt, singula annotant ad metum illis incutiendum, donec ad certum, qui ipsis placet, numerum perueniant: ita Deus, qui omnia in mensura, & numero, *Sap. 11. 12.* & pondere disposuit, regnis, & prouincijs, & urbibus, & ipsis etiam hominibus certam mensuram, numerum, & pondus constituit, ad quae si perueniant, adest etiam cum communi flagello, ut eos plectat, aut etiam omnino extirpet: quia meruerunt, & diuturna impunitate peccandi licentia in immensum augetur, atque ad alios etiam exemplum serperet, ac praecipue etiam ut alij istorum poena moniti respiciant. Hinc non est mirum, si Albericus & Icilinus tam diu permisi sunt grassari, donec cum tota familia extinguerentur. Tota vita Icilini fuit LXV. annorum, quam breue tempus? Et Italorum, vsq; dum Eremita eos interituros mone-

X.

DE MENSURA
PECCATIS
CONSTITUTA

Psal. 67. 2.

Sap. 11. 12.

neret, ni poenitentiam agerent, tempus fuit vix decem annorum. Niniuitis autem Deus, per Ionam, indicauit, tantum adhuc 40. dies esse constitutos. Quod ita etiam alijs vrbibus & regnis, & communitatibus, euenire, diuinæ litteræ haud obscure docent.

Geni 19. 16.

Generatione quarta reuertentur huc; ait Dominus ad Abraham, nec dum enim completa sunt iniquitates Amorrhæorum: vt excindantur, & semen tuum eorum terram occupet. Quia id contigit, post quadringentos annos, tunc enim & illorum, & ceterarum gentium Chanaan completa est mensura iniquitatis, vt Israelitis extirpandi traderentur. Qua de causâ & Christus minitans

Matth. 23. 32.

dixit: Et vos implete mensuram patrum vestrorum, qui Prophetas ad eos missos occidendo magnum sibi impietatis cumulum struxerunt; vos Dominum Prophetarum occidite, vt mensuram eorum impleatis, & veniat super vos omnis sanguis iustus, qui effusus est

Ib. v. 35.

super terram, a sanguine Abel iusti vsque ad sanguinem Zacharia filij Barachia, quem occidisti inter templum & altare. Ita scelerum mensurâ impleatâ, quæ diuinæ iustitiæ decreto constituta erat,

Geni. 6. 12.

primæuo mundo, diluuium immissum est. Cumq; vidisset Deus terram esse corruptam (omnis quippe caro corruerat viam suam super terram) dixit ad Noë: Finis vniuersa carnis venit coram me: repleta est terra iniquitate à facie eorum, & ego disperdam eos cum terra. Ita impletâ mensurâ Sodomitarum, sulphur & ignis de cælo cecidit:

Geni. 18. 20.

Clamor, ait, Sodomorum & Gomorrha multiplicatus est, & peccatum eorum aggravatum est nimis. Vt enim Praefecto aliquo subditos Domini sui nimium premente, Dominus etli non statim vnus clamorem audiat, clamore tamen nimium inualecente, & totius multitudinis vocibus vel nolens excitatur ad vindictam: Ita Deus, tot peccatis in cælum clamantibus, adigitur ad verberandum. Quin finis vniuersa carnis, in excidio totius Mundi, tunc erit, cum terrâ hæresi, magia, idololatria, & atheismo referatâ, totius orbis mensura implebitur. Denique vniuscuiusque peccatoris interitus & perditio tunc venit, cum mensura, quàm ei Deus constituit, implebitur.

XI.

**QVO MODO
HÆC MENSURA
NON A NO,**

Quid dormis igitur, ô peccator? quid peccatum peccato accumulās? fortasse hac nocte, fortasse hac blasphemia, hac ebrietate, hoc adulterio, hac fornicatione, hoc furto, hac contumelia

mensura

mensura tua implebitur, & in peccato morieris? fortasse hoc tui peccatum erit ultimum, quo implebitur mensura totius communitatis; & illa propter hoc peccatum, aliorum peccatis adiectum, peribit; quod non fieret, si pœnitentiam cum Italis, cum Niniuitis, cum alijs egisses, mensuramque peccatorum tuorum, potiùs euacuasses, quàm impleuisses. Hoc si omnes agamus, frænabit Deus hæreticos, & hostes nostros ad nihilum rediget. Nam habent hi quoque suam mensuram & terminum, cùm satis distulauerint: tunc & ipsis flagellum imminet, quo vel omnes, vel bona pars eorum dispareat. Sic cùm Assyrii & Chaldei populum Dei, & alias nationes sapim afflixissent, tandem & ipsorum regna cum maxima mortalium strage euersa sunt. Idem Vandalis, Hunnis, Arianis, & alijs huiusmodi Ecclesia flagellis ac pestibus accidit. Idem nostris quoque hæreticis eueniet, qui modo ad castigandam superbiam, iactantiam, luxuriam, accediam, aliâq; Catholicorum peccata, ad tantam assurgere potentiam permisi sunt. Cùm enim Deus eorum malitia & viribus satis usus fuerit ad fidelium castigationem, & mensura peccatorum fuerit impleta, etiam excindentur, & in ignem æternum, tamquam palmites præcisi, & omnino inutilis, proyicientur.

BIS, SED AD ADVERSARIIS SIT IMPLEM-DA?

Leonar. Less. de diuin. perfect. l. 13. c. 11,

CAPVT III.

DAMNATÆ FEMINÆ EXEMPLO OSTENDITVR, SICVT HVIVS VITÆ MALA IN BONA, ITA VICISSIM VOLVPTATES IN ÆTERNAS CRVCE

CONVERTI.

VPEREST adhuc vna quæstio, de duobus fratribus, præcedente capite & exemplo, à nobis commemoratis. Cùm enim Icilius hæreticus, frater autem eius Catholicus fuerit; cùm Icilius fratre suo Alberico longè ambitiosior, iniustior, truculentior extiterit; cùm incomparabiliter plures, ac sæuiores modis iusserit contrucidari, cur, obsecro, Icilius tam tolerabili, Albericus tam inaudito genere mortis è medio sublatus est? Siquidem Icilius, prælio victus, captus, in caput vul-

3.
CVR MAGIS MERITI MORTV POENARVM HABEANT IN HAC VITA?

D 2

neratus,